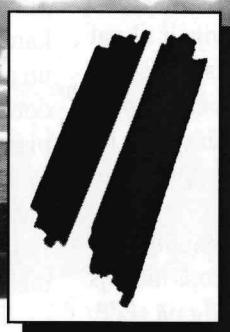

LATVIJAS 50 GADU OKUPĀCIJAS MUZEJA FONDS

2003. gads Nr. 16

OKUPĀCIJAS MUZEJA **APKĀRTRAKSTS**

"OKUPĀCIJAS MUZEJA DARBS VELTĪTS

PIEMINAI, PATIESĪBAI, APSKAIDRĪBAI."

AKADEMIĶIS JĀNIS STRADINŠ

Pakāpties pāri

Savi stāvkrasti ir visām jūrām, un visos liedagos pa kādam akmenim aug. Ar kādu augstāku vietu ir izrotāts uz Zemes katrs lauks. Lai ir kur pakāpties, kad redzēt vēlies tālāk par savu pagalmu un dzīvojamo dienu. Kad gribas pārbaudīt tos smalkos pavedienus, kas visus mūs kaut kādā veidā saista kā rudens dārzu tīmekļi, ik rītu pilni rasas. Kad meklē atbildi tai balsij, kura prasa: "Kādēļ tu, cilvēk, dzīvo? Ko dari tu ar savu gribu brīvo?"

Ar sūnu un ķērpju ziediem velk akmeņi smiltīs sledi. Tu ej pa to, un, tavu brīnumu, vajag pavisam maz – vien uzkāpt ar kājām basām uz akmens muguras siltās – un pa iztēles tiltu var vienā mirklī nonākt visur, kur vēlies. Nav šķēršļu vairs ceļā uz bērnības mājām. Cik stiprs top cilvēks, kad pakāpjas pāri ap sevi uzceltam žogam un atrauj valā uz sirdi ciet naglotos logus. Cik skaisti mēs kļūstam, kad aizvainojumus dzēšam ar smaidu un savai paštaisnībai liekam priekšnamā gaidīt. Cik svētīgi kļūst mūsu darbi, kad pacelties spējam visupirms pāri sev, tad pasaules sanestām drazām.

Devēja roka nojaus – viss lielais izaug no mazā. Tālumā mītošie zina – var daloties tuvu pienākt. Kad vārdi ar darbiem iet roku rokā, mēs esam kopā kā vārpas kūlī, žagari slotā vai stumbri masta priežu mežā. Kas gan mūs spēj locīt un lauzt? Tālums un svešums izkūst kā saulē salna? Mēs kāpjām kalnā, balstot cits citu ticībā, ka ceļam nav gala. Vienmēr jau kāds paliek malā, ar valodu – smilšpapīru, ar smīnu lūpās un vīpsnu. Ko viņiem sacīt, nedzirdot teiktos vārdus un neredzot viņu acis?

Uzdriksties, dvēsele, pakāpties pāri ikdienas kņadai un gādāt par kādu, tāpat kā par tevi Dievs gādā. Tu drīksti un vari. Ne nākotni zīlēt, bet darīt, priekus un bēdas dalot ar tiem, ko nezini vaigā, un pieminot tos, kas aizsaules ceļus staigā.

Anda Līce

CIENĪJAMIE OKUPĀCIJAS MUZEJA DRAUGI UN ATBALSTĪTĀJI!

Notikumi Latvijā šoruden turpinās tagad jau ierasti straujā tempā. Es apsveicu visus par tautas balsojuma rezultātu, atbalstot mūsu iestāšanos Eiropas Savienībā. Pēc aicinājuma iestāties NATO varam teikt, ka Latvija ir tikpat kā jau sasniegusi savus galvenos pēc neatkarības atgūšanas nospraustos ārpolitikas mērķus. Tagad ir jānovēl Latvijas sabiedrībai un tās vadībai pietiekama gudrība un spēks, lai nostiprinātu Latvijas ilgtermiņa atgriešanos Eiropas demokrātisko valstu saimē.

Arī muzejā neesam iztikuši bez notikumu bagātas vasaras. Jūlijā sākumā svinējām 10 gadu jubileju, kopš muzejs vēra durvis publikai. Gan OMF padomes svinīgajā sēdē, gan jubilejas sarīkojumā pie muzeja pulcējās mūsu apsveiceji. Bija patīkami redzēt mūsu draugus un atbalstītājus tik koplā skaitā, arī Valsts prezidenti un vairākus valsts un valdības pārstāvju. Neatkarīgi no muzejā rīkotajiem svētkiem mēs varam lepoties, ka jūlijā un augustā muzeju ir apmeklējis neredzēti liels cilvēku skaits.

Jūlijā sākumā notika kārtējā OMF padomes sēde. Es gribētu pateikt pāris vārdu sakarā ar muzeja vadības maiņām. Pēc vairākiem gadiem kā OMF valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs ir nolēmis uzticēt atbildību par šo pienākumu izpildīšanu turpmāk kādam citam. Man ir prieks, ka OMF padomes loceklis Jānis Priedkalns ir piekritis kļūt par jauno valdes priekšsēdi, kura pienākumus viņš sāks pildīt ar 2004. gada janvāri. Manuprāt, Jānis Priedkalns ar savu pieredzi diplomātijā un politikā būs ļoti spējīgs OMF

pārstāvis, it īpaši jautājumā par muzeja ilgtermiņa pastāvēšanu. Šis jautājums joprojām ir aktuāls, kaut gan šķiet – pēdējā laikā sarunas par šo tēmu gan ar Rīgas domi, gan ar mūsu valdības pārstāvjiem ir iegājušas konstruktīvākā gultnē. Sakarā ar to, ka šogad beidzas manu pilnvaru laiks, OMF priekšsēža amatam bija jāmeklē jauns kandidāts. Padome šim amatam ir atradusi izcili spējīgu un pieredzējušu kandidāti. Ar 2004. gada janvāri OMF padomes priekšsēža pilnvaras es nodošu Annai Žigurei. Viņas pieredze un zināšanas būs liels ieguvums un sadarbībā ar Jāni Priedkalnu viņa, manuprāt, ļoti labi pārstāvēs muzeja intereses visur tur, kur ir svarīgi, ka mūsu viedokli dzird. Es novēlu gan Annai Žigurei, gan Jānim Priedkalnam veiksmi šajos atbildīgajos amatos.

Es arī izsaku lielu pateicību Valteram Nollendorfam par viņa pašaizliedzīgo darbu, nesot muzeja vārdu pasaulē, kā arī vadot OMF muzeja valdes darbu. Valtera personība un stāja ir gandrīz kļuvusi par muzeja zīmogu. Viņa spējas vairākās valodās izskaidrot viesiem un dažādu institūciju pārstāvjiem muzeja jēgu un tā darbību ir lielā mērā palīdzējušas muzejam iegūt tādu statusu sabiedrības acīs, kāds muzejam ir šobrīd. Kaut gan Valteram ir paredzēts veikt dažādus projektus, kas nav saistīti ar muzeju, es esmu drošs, ka viņš nekur tālu nebūs un mēs varēsim arī turpmāk palauties uz viņa padomu un palīdzību.

Egons Piķelis,
OMF padomes priekšsēdis
2003. gada septembrī

2003. GADA 1. JŪLIJA PĒCPUSDIENĀ

Pie muzeja – zem ekspozīcijas zāles – ir pulcējušies vairāk nekā 300 muzeja draugu. Prāvests Vilis Vārsbergs ievada svinīgo sarīkojumu ar lūgšanu, muzeja darbību uzteic un muzeju apsveic Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Viņa prāvestam V. Vārsbergam pasniedz Triju Zvaigžņu ordeni par ilggadīgo darbu Latvijas un trimdas latviešu sabiedrības labā.

Apsveicēju ir daudz: viens no muzeja dibinātājiem, Zinātņu akadēmijas prezidents Jānis Stradiņš, muzeja iečeres autors, vēstures profesors Paulis Lazda, aizsardzības ministrs Ģ. Kristovskis muzejam pasniedz Goda rakstu, Latvijas Bruņoto Spēku pārstāvis Kārlis Krēslīņš, Kara muzeja direktore Aija Fleija, Okupācijas muzeja fonda padomes priekšsēdis Egons Piķelis, PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis, DV CV priekšsēdis Juris Augusts, muzeja atbalsta grupas priekšsēde Ilze K. Schwartz, OMF valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs. Dzied Mežotnes pagasta

jauktais koris ar diriģenti Mārti Jonku, un apsveikumus turpina Latvijas Nacionālo karavīru biedrības priekšsēdētājs N. Romanovskis, Foto muzeja pārstāvis fotogrāfs Pēteris Korsaks, Jānis Zemtautis no Bauskas rajona politiski represēto kluba "Rēta", 1991. gada barikāžu muzeja direktors Renārs Zaļais un Latvijas Vēstures skolotāju asociācijas valdes priekšsēdētāja Aija Klaviņa.

Visiem muzeja darbiniekiem un muzeja atbalstītājiem tiešām ir par ko priecāties – no pirmās nelielās izstādes 1993. gadā muzejs ir izaudzis par valsts akreditētu un respektētu muzeju. Ārzemniekiem tas sniedz ieskatu Latvijas nesenajā vēsturē. Latvijas skolām palīdz veidot un padziļināt vēstures izpratni sabiedrībā. Vēsturnieku turpmākajiem pētījumiem muzejs saglabā pagātnes materiālās un mūrvārdu liecības. Muzejs sniedz informāciju, kurā izmantoti jaunākie vēstures pētījumu rezultāti, bet cenas notikumus parādīt bez pārspīlētas emocionalitātes. Tomēr muzeja

MUZEJAM DESMIT GADU

apmeklētāju atsauksmēs ļoti bieži pieminēts ir tieši dziļi emocionālais pārdzīvojums muzeja apmeklējuma laikā.

2003. gada 1. jūlijs. Klātesošos uzrunā Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga.

Ar interesu vērojam, ka nesen darboties sākuši arī citi tematikā līdzīgi muzeji, piemēram, Budapeštā pagājušajā un Tallinā šajā gadā atklāti jauni muzeji. Līdzīga muzeja sagatavošanas darbi ir iesākti Prāgā.

Okupācijas muzeja nākotnes iece-
res saistās ar ēkas paplašināšanu, kā
to ir ierosinājis architekts Gunārs Bir-
kerts, ar dažādiem papildinājumiem
pamatekspozīcijā un uzlabojumiem
apmeklētāju apkalpošanā. Desmit dar-
bības gadi ir devuši muzejam nozīmīgu
pamatu, lai ar draugu saimes atbalstu
īstenotu vēl daudzus jaunus projektus.
Visiem muzeja atbalstītājiem sirsnīgs
paldies par līdzšinējo atsaucību.

Gundega Michele,
Okupācijas muzeja izpilddirektore

JAUNĀKAIS PAR MUZEJA ĒKU

Laikam jau visu īkšķu turēšana palīdz. Pirms gada aicināju "Apkārtraksta" lasītājus to darīt, un šogad esam jau mazliet tuvāk muzeja ēkas nākotnes galīgajam risinā-
jumam. Savu desmito jubileju gan savā ēkā svinēt nevarē-
jām, bet varbūt varēsim svinēt vienpadsmito. Īkšķus tomēr vēl pagaidām neatpūtināt.

Gandrīz gadu turpinājās apstāķu noskaidrošana un sarunas ar Rīgas domes priekšsēdētāja Gundara Bojāra pārstāvi Igoru Grauru un Rīgas domes bezpeļņas SIA "Rīgas nami" vadību. Galīgais secinājums – Rīgas dome nevar ēku ne atdot bez atlīdzības, nedz arī to iznomāt par nominālu maksu. Ēku bez maksas var atdot tikai valsts, kā jau tas noticis ar Barikāžu atbalsta fonda muzeja ēku un Tautas frontes muzeja ēku. Tāpēc, atzīstot, ka Okupācijas muzejs ir valsts nozīmes muzejs, Rīgas domes Kultūras, izglītības un reliģisko lietu komiteja 2003. gada 7. maija sēdē vienbalsīgi nolēma: "Ieteikt Rīgas domes Īpašuma departamentam sākt sarunas par Okupācijas muzeja ēkas nodošanu valsts īpašumā." Domes priekšsēdētājs Gundars Bojārs savukārt 7. jūlijā rakstīja: "Rīgas dome ir nonākusi pie vienota viedokļa par nepieciešamību nodot ēku Rīgā, Strēlnieku laukumā 1, Okupācijas muzeja darbības nodrošināšanai." Vēstulē paskaidrots, ka Īpašuma departaments "gatavo priekšlikumus iespējamajai Okupācijas muzeja ēkas maiņai pret kādu valsts īpašumu".

Fonda un muzeja vadība savukārt tūlīt vērsās pie valdības ar lūgumu rīkoties šo domes lēmumu garā, lai atgūtu ēku, ko tā 1998. gadā bez atlīdzības nodeva domei, un to savukārt ar sevišķu Saeimas likumu nodotu OMF īpašumā. Šo lietu kārtošana nesen nodota Kultūras ministrijai, kas jau iesākusi darbu, lai vestu sarunas ar Rīgas domes amatpersonām. Patlaban šķiet, ka vienīgais kritiskais moments varētu būt ēkas pārņemšana valsts īpašumā. Sarunas ar muzeja darbā ieinteresētajiem ministriem – āriņu ministri Sandru Kalnieti, kultūras ministri Ingūnu Rībenu, izglītības un zinātnes ministru Kārli Šadurski, aizsardzības ministru Ģirtu Valdi Kristovski un sevišķu uzdevumu ministru integrācijas lietās Nilu Muižnieku – ir bijušas ļoti pozitīvas. Pozitīvā gatavība pieņemt nepieciešamo likumu saņemta arī no Saeimas frakciju un vairāku komisiju vadītājiem, kā arī no daudziem Saeimas deputātiem.

Kad ēku būs ieguvusi valsts un OMF ar Saeimas likumu būs uz to ieguvis juridiskas tiesības, varēsim nekavējoties ķerties pie ēkas pārbūves un paplašināšanas plāniem, lai īstenotu architekta Gunāra Birkerta vīziju. Taču pieredze rāda, ka nepieciešama neatlaidīga pacietība, un tāpēc īkšķus vēl kādu laiku paturiet. Drošs paliek drošs.

Valters Nollendorfs,
Okupācijas muzeja fonda valdes priekšsēdis

IZSTĀDES

OM CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE ANGLIJĀ, VELSĀ

2. maijā beidzās izstāde Velsas pilsētā Monmutā. Paredzēto izstādes laiku pagarināja, lai izstādi pēc Lieldienu brīvdienām varētu apmeklēt vairāku skolu skolēni. No 28. aprīļa līdz 31. maijam izstāde bija apskatāma Vestbridžfordas bibliotēkā. Izstāde atgriezās otreiz Ipšvičā 29. maijā un bija aplūkojama agrāko laiku graudu biržā. Izstādes atklāšanas sarīkojumā piedalījās visi trīs Baltijas valstu vēstnieki, jo Mārtiņš Dāle bija iesaistījis Britu kuģniecības apvienību, kas vēstniekus veda apskatīt ostu. Pilsētas galva (velsiete) esot bijusi ļoti aizkustināta par to, ka teksti ir arī velsiešu valodā.

10. jūnijā izstādi atklāja Bredfordas universitātē. Pilsētas galva, nevarēdams piedalīties atklāšanā, izstādi apmeklēja 13. jūnijā. Izstāde uz viņu atstāja lielu iespaidu, un viņš izteica vēlēšanos latviešiem izkārtot pieņemšanu 22. septembrī pilsētas valdes namā. Izstādes plānšetu otru komplektu izstādīja Lesteras katedrālē. Šī izstāde beidzās 22. jūnijā pēc vakara dievkalpojuma, kurā sprediķi teica prāvests Juris Jurgis. Izstādes pieņemšana notika 18. jūnijā, uz to ieradās

Lesteras pilsētas un grāfistes pārstāvji, kā arī karalienes pārstāvē grāfistē.

No 2. līdz 25. septembrim izstāde bija apskatāma Kōventrijas katedrālē. Oksfordas universitātes koledžā izstāde būs aplūkojama no 28. septembra līdz 4. oktobrim. Ar izstrādi un pieņemšanu saistītos darbus veic Indra Vilsone. Ir paredzēts izstādi atklāt arī Kembridžā.

Andrejs Ozoliņš,
LNPL priekšsēdis

Ceļojošā izstāde Lesteras katedrālē.

CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE "LATVIJA ATGRIEŽAS EIROPĀ, PASAULĒ"

Ar labām sekmēm OMF izstāde ir apceļojusi Eiropu un Rietumu pasauli, tuvinot Latviju Rietumu sabiedrībai, it sevišķi ES un NATO. Izstāde tikko ir bijusi Omaha (ASV) un Oksfordā (Lielbritānijā). Vēlos informēt OM atbalstītājus par izstādi Lillē, Francijā, kurā pats piedalījos.

Izstādi atklāja pēc Latvijas goda konsula Francijā Alēna Menila iniciatīvas Francijas Bruçoto spēku apmācības centrā – Lilles cietoksnī – 26. maijā, un tā bija skatāma līdz 31. maijam.

Atklāšanā ar uzrunām piedalījās Latvijas vēstnieks Francijā Rolands Lappuče, vēstures profesors, CI projekta vadītājs Paulis Lazda, franču pulkvedis Marks Petjē un Lilles mērijas pārstāvji. Atklāšanas sarīkojumā skanēja dziesmas Parīzes latviešu vokālās grupas "Dūkas" izpildījumā. Tajā pašā dienā profesors P. Lazda arī uzstājās ar priekšlasījumu par Latvijas vēsturi.

Francijā ir iegūti jauni draugi Latvijai – paguvām arī iepazīstināt frančus ar mūsu ārlietu ministres Sandras Kalnietes uzrakstīto un franču valodā pārtulkoto grāmatu "Ar balles kurpēm Sibīrijas sniegā". Nākamās izstādes paredzētas Berlīnē un citās Vācijas pilsētās.

Jānis Valdemārs Liepiņš,
ceļojošās izstādes administrators

2003. gada 9 mēnešos muzeju ir apmeklējuši 45 248 cilvēki, tas ir, par 34 % vairāk nekā 2002. gada tādā pašā laika posmā.

MUZEJĀ

OM EKSPOZĪCIJAS NOZARE 2003. GADĀ

Muzeja ekspozīcijas nozare veido un atjauno muzeja pamatekspozīciju un tematiskās izstādes. Pamatekspozīcijā ir izstrādāti jauni eksponātu anotāciju teksti latviešu, angļu, krievu, vācu un franču valodā. Līdz šim muzeja apmeklētājiem bija pieejamas eksponātu anotācijas tikai latviešu un angļu valodā. Tagad eksponātu paskaidrojumi ir jau piecās valodās.

2003. gadā Latvijas Okupācijas muzejā ir izveidotas jaunas tematiskās izstādes. 2003. gada februārī un martā muzeja apmeklētāji varēja aplūkot padomju okupācijas laikā represētā latviešu mākslinieka Nikolaja Malcenieka akvareļus no mākslinieka atraitnes Zentas Vilsones privātkolekcijas.

Visu vasaru bija apskatāma vēsturnieka Ulda Neiburga veidotā tematiskā izstāde "Latviešu leģions kara laika acīm" un 2003. gada 1. jūlijā atklātā fotoizstāde "Okupācijas muzejam 10 gadi", kurā parādīts muzeja darbs no 1993. līdz 2003. gadam.

2002. gadā Okupācijas muzeja vēsturnieces Aijas Ventaskrastes un mākslinieces Nilutas Bahmanes veidotā izstāde "Personu apliecinoši dokumenti" 2003. gada pavasarī izstādīta Skrundas kultūras namā. Izstādē izmantotas neatkarīgās Latvijas, padomju un vācu okupāciju un latviešiem trimdas zemēs izdotās pasašas no Okupācijas muzeja krājumiem.

Tāpat kā iepriekšējos gados arī šogad veidojam "Mēneša priekšmeta" izstādes. Muzeja vestibilā izstādām interesantākos krājuma jaunieguvumus vai nelielas tematiskas izstādes par svarīgiem Latvijas vēstures notikumiem.

Aprīlī apmeklētāji varēja aplūkot neparastu Latvijas vēstures liecību – 1940. gada pavasarī Latvijā izdotu Eiropas karti, kurā atzīmētas Eiropas valstu robežu izmaiņas Otrā Pasaules kara sākumā.

Maijā muzeja vestibilā izstādījām Sarkanās armijas karavīru apbalvojumu kolekciju no mūsu muzeja krājumiem. Jūnijā – padomju un vācu okupācijas gados represēto Latvijas iedzīvotāju ieslodzījuma vietās gatavoto rokdarbu kolekciju.

Augustā muzeja vestibilā varēja aplūkot fotogrāfijas – liecības par Atmodas gados rīkotajām Baltijas valstu protesta akcijām pret padomju okupāciju – "Baltijas ceļš" 1989. gadā un "Liesmojošais Baltijas ceļš" 1991. gadā. Izstāžu māksliniecisko iekārtojumu veica māksliniece Niluta Bahmane.

11. septembrī muzeja vestibilā atklājām Šveices fotogrāfa Kurta Sautera fotoizstādi "Karš – neizraudātās asaras".

Ojārs Stepens,
OM ekspozīcijas kurators

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE

Latvijas ceļojošā izstāde laiku skaita tāpat kā skolēni: septembris – brīvdienas beigušās, seko intensīvs darbs līdz Ziemassvētkiem, semestra beigas, novērtējums un tad ar ieskrējienu līdz maijam.

Pagājušo mācību gadu noslēdzām ar Rīgas mēnesi, kad izstāde apceļoja četras skolas Rīgā, jo, lai arī mūsu prioritātē ir Latvijas skolas ārpus Rīgas, tomēr Izglītības programmas izstrādātos darba uzdevumus, kas īpaši piemēroti ceļojošajai izstādei, vēstures apguves procesā vērtīgi iepazīt arī rīdzniekiem, neapmeklējot Okupācijas muzeju klātienē.

Ar katru izstādes ceļošanas gadu vasaras kļūst arvien interesantākas un darbs šajos trīs mēnešos intensīvāks.

Tāpat kā skolēnus, arī ceļojošo izstādi var sastapt vasaras nometnē. Jau otro vasaru turpinājās sadarbība ar Saulgriežu vasaras vidusskolu. Šogad augustā mērojām ceļu uz Sauku pie piecdesmit mūsdienīgiem un atraktīviem jauniešiem, kur mūsu vēstures stunda ātri vien tika pārvērsta piecu komandu sacensībā par garšīgām balvām.

To, ka izstāde darbojusies aktīvi – vārda tiešā nozīmē,

pierāda arī tas, ka tā pabijusi sešos skolēnu "Volejbums. Eirobums. 2003" sporta spēļu posmos sešās skaistās Latvijas vietās: Daugavpilī, Salā, Mazsalacā, Kuldīgā, Koknesē un Jaungulbenē. Līdz ar to tika atklātas jaunas iespējas, gūta vērtīga pieredze. Bija interesanti. Un tas liek vēlēties kaut ko īpašu arī turpmākajā izstādes ceļošanas laikā.

Šajā vasarā pārliecinājāmies, ka izstāde savā darbības laikā ir iemantojusi zināmu atpazīstamību. Interese nebūt nav mazinājusies, tieši otrādi. Izstādes ceļošanas grafiks abiem tās komplektiem ir aizpildīts līdz Ziemassvētkiem, rezervētas dažas nedēļas jau 2004. gadā, turklāt esam saņēmuši lūgumus atkārtoti viesoties atsevišķās skolās. Kopš 2003. gada janvāra izstādes apmeklētāju skaits ir sasniedzis 3000. Salīdzinājumam – visa 2002. gada laikā šis skaits bija aptuveni 4000.

Imelda Mūrniece,
Latvijas ceļojošās izstādes administratore

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

JAUNS DARBA CĒLIENS

Okupācijas muzeja Izglītības programma (IP) ir uzsākusi jauno mācību gadu. Kāds tas būs, to izlemt mums palīdzēja 17 vēstures skolotājas no dažādām Latvijas vietām, kuras 8. maijā sapulcinājām īpašā plānošanas seminārā. Viņas ir ilgstoši sadarbojušās ar IP, piedaloties semināros, vedot savus skolēnus uz nodarbībām muzejā, palīdzot viņiem sagatavoties IP konkursiem, ar vārdu sakot – pieredzes bagāti un radoši cilvēki.

Tikšanās laikā izskanēja daudz atzinīgu vārdu par IP darbu un pateicību muzeja atbalstītājiem, ar kuru atbalstu iespējami skolotāju semināri un skolēnu nodarbības muzejā. Bet ir vēl kas īpašs, kāpēc to labprāt atceramies. Tā ir īpašā gaisotne, kas pilna idejām un energijas, dzīvesprieka un humora, pieredzes un pašapziņas. Tikšanās iespaidā nolēmām šajā mācību gadā ieviest vairākus jauninājumus IP darbībā.

Pirmais jaunums ir skolotāju seminārs “Skolēnu pētnieciskie projekti vēsturē”, kas paredzēts vēstures skolotājiem, kuri vada skolēnu pētnieciskos un projektu darbus vidusskolās, bet it īpaši – pamatskolās. Divu dienu seminārā aplūkosim pētniecības procesa posmus, veidus, kā atbalstīt skolēnu pētniecisko darbību, dažādus pētījuma publiskošanas veidus, pētniecības procesa un rezultātu izvērtējumu.

Otrs jaunums būs lekciju cikls par okupācijas laika Latvijas vēsturi. Lekcijas tiks lasītas Okupācijas muzejā skolēnu rudens brīvdienās. Kā lektorus aicināsim Okupācijas muzeja vēsturniekus, Latvijas Universitātes un citu augstskolu pasniedzējus, praktizējošus pētniekus. Lekciju tēmas aptvers dažādus Latvijas okupācijas laika vēstures aspektus. Lekciju klausītāji būs galvenokārt vēstures skolotāji, studenti un vecāko klašu skolēni.

Jaunums būs arī skolēnu vasaras nometne. Ideja par to radās, kad šovasar astoņi vidusskolēni ar IP palīdzību piedalījās Lietuvas Genocīda izpētes centra rīkotajā starptautiskajā skolēnu nometnē Radviliškos, Lietuvā.

Nometnes dalībnieki būs IP rīkoto konkursu uzvarētāji.

5. un 6. klašu skolēnu komandas konkursā “Okupācijas laiks mūsu novadā” pētīs liecības par okupācijas laika notikumiem savā pagastā, pilsētā vai novadā un veidos ekskursiju maršrutus. 7.–9. klašu skolēni individuāli vai komandās veiks pētījumus par sava novada vēsturi okupācijas laikā, bet 9. klašu skolēniem paredzēts eseju konkurss. Izvērtēšanai konkursā skolēni iesniegs vienu mācību gada laikā rakstītu eseju par kādu ar Latvijas okupācijas laika vēsturi saistītu tēmu.

IP darbinieces ne tikai mācās citus, bet mācās arī pašas. Imelda Mūrniece turpina mācības Latvijas Kultūras akadēmijā, es šoruden atsāku studijas maģistrātūrā, bet Ieva Gundare iemācās daudz jauna, piedaloties dažādos projektos. Un tas ir arī IP novēlējums visiem “Apkārtraksta” lasītājiem – iemācieties kaut ko jaunu. Tas nekas, ka mācīšanās atņems daļu no jūsu laika un energijas. Tas ir to vērts!

Danute Dūra,
Izglītības programmas skolotāja

Vēstures skolotāji plānošanas seminārā.

PĒTNIECĪBAS PROGRAMMA

Pētniecības programma profesora Heinriha Stroda vadībā ir aktīvi strādājusi pie Okupācijas muzeja “Gadarāmatas 2003” sagatavošanas. Publicēšanai sagatavoti un tulkoti dokumenti, uzrakstīti un recenzēti publikāciju manuskripti, atlasītas un sagatavotas ilustrācijas. Notikuši vairāki OM PP semināri, veltīti OM GG sagatavošanai, OM krājuma celveža izveidošanai un citiem aktuāliem pētniecības jautājumiem. Pētniecības programmas darbinieki H. Strods un U. Neiburgs ir veikuši zinātniskās pētniecības darbu Latvijas, Krievijas un Zviedrijas arhīvos un bibliotē-

kās. Nolasīti 10 referāti un lekcijas starptautiskās konferēcēs Rīgā un Turku (Somijā) un citos Latvijas okupācijas vēsturei veltītos tematiskos pasākumos. Publicēti 10 populārzinātniski raksti Latvijas preses izdevumos, sniegtas 7 intervijas presē, televīzijas un radioraidījumos, regulāri sniegtas konsultācijas muzeja apmeklētājiem par Latvijas okupācijas vēstures tematiku.

Uldis Neiburgs,
Latvijas Okupācijas muzeja pētnieks

VIDEO UN KINOFOTOFONO KRĀTUVE

EKSPEDĪCIJA

Par ekspedīciju sauc OM Video un kinofonofoto krātuves darbinieku braucienus pie cilvēkiem ar nolūku pierakstīt videoliecības. Arī muzejā dažreiz ierakstām personu stāstījumus, bet muzeja telpas nav piemērotas no pietnai sarunai.

Cik dienu, tik dažādu braucienu. Veiksmīgi un mazāk veiksmīgi. Ekspedīcija var ilgt vienu dienu, ja tā noris Rīgā vai Rīgas apkārtnē, un vairākas dienas, ja tālāk no Rīgas.

Lūk, 18. septembra ekspedīcija uz Ogrī. Cik pārsteigu-miņi pilni var būt šie braucieni – bija sarunāta tikšanās ar diviem cilvēkiem, bet sanāca, ka ierakstījām četrus.

Pirma apmeklējām nacionālo partizānu Jāni Brišku. Izrādās, tieši šajā dienā viņam ir dzimšanas diena. Simboliski – šūpuļa svētkos no jauna jāizstaigā savas dzīves ceļi: kara laiks, izvairīšanās no dienesta okupācijas armijās, dzīve un cīņas mežā, apcietinājums, nometnes, dzīve pēc atgriešanās Latvijā. Šomēnes ciemos no Kanādas atbraucis brālis – leģionārs Jāzeps Briška. Arī viņam ir savs skatījums un pieredze: kara gaitas leģionā, nonākšana Vācijā, gūsta nometnē Cēdelheimā (Zēdelghamā), bēgļu nometnes, izceļošana uz Angliju un pēc tam uz Kanādu. Divi brāļi – divi dažādi stāstījumi.

Nākamo apmeklējam nacionālo partizānu, Viļa Lāča "mednieku" Tālrītu Krastiņu. Viņš 1947. gadā rīkoja aten-

tātu pret Vili Lāci. Aizraujošs ir viņa stāstījums par visu piedzīvoto. Klausoties pārņem sajūta, ka nedrīkst neuzņemt piedzīvojumu filmu par šo laikmetu un notikumiem. Mums nebija zināms, ka Krastiņa kunga sieva Margarita Krastiņa (dz. Sprukule) arī ir represēta un viņai ir smaga apsūdzība šim laikmetam. Viņas ģimene okupāciju juku laikos tika praktiski iznīcināta. Divpadsmit bērnu ģimenē Janīna maziņa mira, Donats un Jānis nošauti kā nacionālie partizāni, Malvīne un Aloizs pēc kara palika ārzemēs, Broņislavs pēc leģiona gaitām gūstu izcieta padomju filtrācijas nometnēs, Konstance un Leons tika arestēti un tiesāti par darbošanos jaunatnes pretpadomju kustībā, Margarita ar Annu – deportētas 1949. gadā, Staņislavam neļāva strādāt izvēlētajā profesijā par skolotāju, un visbeidzot Paulīne palika Latvijā, jo bija ieprecējusies kaimiņu sādžā.

Viena diena, bet tik daudz dzīves stāstu, sāpju, arī prieka. Klausoties dzīves stāstus, visam ir izdzīvots līdzī. Cerams, ka nākamās paaudzes ieklausīsies un novērtēs šo manto-jumu, kas Okupācijas muzejā ir milzīgs. Patlaban OM Video un kinofonofoto krātuvē ir 765 videoliecības apmēram pusotra tūkstoša stundu garumā.

Lelde Neimane,
OM Video un kinofonofoto
krātuves glabātāja

PIEMIŅAS VIETU APZINĀŠANAS PROGRAMMA

Beidzot ir īstenojusies iecere par piemiņas zīmi pie bijušās VDK ēkas, sauktu par "stūra māju". Tēlnieka Gleba Panteļejeva un arhitekta Andra Veidemaņa kopdarba – piemiņas zīmes "Melnais slieksnis" – atklāšana notika 14. jūnijā. Pašreiz programmas darbs ir virzīts uz informācijas uzkrāšanu. Lielākie palīgi šajā darbā ir Video un kinofonofoto krātuves darbinieki, kas gandrīz pēc katras ekspedīcijas atved vērtīgus materiālus par jau iekārtotām piemiņas vietām Latvijā. Šovasar strādāja arī brīvpriatīgie palīgi no ASV – Rita Drone no Mineapoles un Ēriks Bērziņš, trimdas sabiedrībā labi pazīstamā Arnolda Bērziņa mazdēls, no Nujorkas. Leģionāra un nacionālās pretestības kustības dalībnieka A. Bērziņa veidotā un muzejam dāvātā kartotēkas ir viens no Okupācijas muzeja vērtīgākajiem eksponātiem, kas redzams arī pastāvīgajā ekspozīcijā. Tajā ir apkopotas ziņas par nacistu nometnēs ieslodzītajiem latviešiem. Priecājamies, ka arī trimdā dzīvojošā jaunatne vēlas izzināt Latvijas vēsturi. Ēriks un Rita apzina Rīgas pilsētā un rajonā esošās piemiņas vietas.

Richards Pētersons,

Piemīnas vietu apzināšanas programmas vadītājs

Tēlnieks Glebs Panteļejevs, ārlieņu ministre Sandra Kalniete un OMF padomes priekšsēdis Egons Piķelis atklāj piemiņas zīmi.

ĀRZEMĒS

LŪDZAM ATSAUKTIES!

Otavieši aicina Kanādas latviešus atbalstīt Okupācijas mūzeju.

Šā gada maijā Otavā darbību uzsāka "Okupācijas mūzeja atbalsta grupa Kanādā" ar mērķi informēt sabiedrību par Okupācijas mūzeja darbību Rīgā un vākt līdzekļus mūzeja atbalstam. Grupa slēdza sadarbības līgumu ar "Latvijas Atbalsta un attīstības fondu" (LRDF), lai varētu piedāvāt ziedotājiem kvītis Kanādas federālo nodokļu vajadzībām. Atbalsta grupas vadībā ir Dagnija Staško, Ligita Galdiņa un Daina Brauna.

Jūlija sākumā atbalsta grupa sagatavoja informācijas materiālus par Okupācijas mūzeju un kopā ar palīgiem, izmantojot LNAK adresu kartotēku, izsūtīja ap 4 200 vēstuļu Kanādas latviešiem, aicinot atbalstīt mūzeju, kā arī piedāvājot iespēju pasūtināt mūzeja publikācijas. Līdz 1. oktobrim ir saņemtas 275 atbildes ar ziedojušiem, kopsummā 34 581 Kanādas dolārs. Diemžēl atnākušas atpakaļ arī vairāk nekā 270 vēstuļu – adresāts nav zināms, pārcēlies dzīvot citur vai miris. Lai sasniegtu 2003. gada Kanādas akcijas mērķi – \$47 000, jārosina arī tie 3 500 vēstuļu saņēmēji, kuri nav vēl atsaukušies.

Lai Kanādā ziedotu Okupācijas mūzejam, atbalsta grupa lūdz rakstīt čekus uz LRDF vārdu ar norādi, ka ziedojuums

veltīts Okupācijas mūzejam, un nosūtīt Dagnijai Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean ON K2H 5J2. Ziedojušus Okupācijas mūzejam joprojām var arī sūtīt ar Kanādas Daugavas Vanagu starpniecību.

Dagnija Staško,
OMF pārstāve Kanādā

MUMS RAKSTA NO AUSTRĀLIJAS

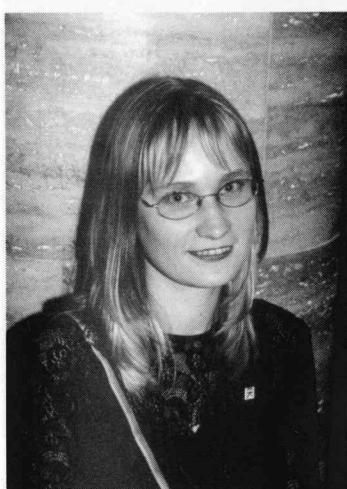
Pēdējos trīs gadus kā OMF pārstāve Austrālijā brīvprātīgos ziedojušus no individuālajiem un organizācijām vāca Rūta Birzule, bet kopš 2003. gada šos pienākumus veic es. Pagājušajā gadā tika saziedoti \$ AUD 18 000. Šogad Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) gadsakārtējā līdzekļu vākšanas akcijā neizvēlējās muzeju kā prioritāti – līdzekļi tiek vākti vairākiem citiem mērķiem Latvijā, kā arī vietējās latviešu sabiedrības atbalstam. Muzejam pagaidām ir saziedoti \$ 6 972. Lielākie maksājumi ir saņemti no organizācijām. Ceru, ka līdz gada beigām ziedojumu no mazās Austrālijas nebūs mazāk kā pagājušajā gadā.

Ilze Daliņa,
OMF pārstāve Austrālijā

MŪSU LAUDIS

Lelde Neimane (dzim. Ozola), Video un kinofonofoto krātuves glabātāja:

– Esmu dzimusi 1977. gadā Rīgā. 1999. gadā Latvijas Valsts universitātē ieguvu vēstures bakalaures un 2002. gadā – vēstures magistres grādu. Ar Okupācijas muzeju iepazinos un sāku sadarbību jau pirmajā studiju gadā, jo šeit atradu plašu dokumentu un atmiņu klāstu par manu bakalaura darba tēmu – "Latvijas jaunieši vācu Gaisa spēku palīgdienestā (1944–1945)". Par šo darbu guvu arī Latvijas Zinātņu akadēmijas atzinību. Daļa no maģistra darba par 1940.–1941. gada Komunistiskās partijas dokumentiem publicēta Latvijas Vēsturnieku komisijas rakstu 7. sējumā. 1998. gadā es sāku strādāt Video un kinofonofoto krātuvē – vadīt videoliecību ierakstus, uzskaitīt un iegrāmatot krātuves materiālus. Es satiekos ar daudz sāpju pārdzīvojušiem cilvēkiem, kuri man personīgi ļoti daudz dod. Tie ir gaiši, labestiņi ļaudis, no kuriem, neskatoties uz

pieredzēto, lielākoties staro optimisms. To es cenšos mācīties un novēlu arī mūsu jaunatnei. Brīvajā laikā darbojos studenšu korporācijā "Varavīksne", dziedu kamerkorī "Mederā" un, lai līdzsvarotu savu ikdienu, spēlēju basketbolu un volejboli.

Vija Blažnova, muzeja apkopēja:

– Es piedzimu 1960. gadā Rīgā. Saviem vecākiem – mātei latvietei un tēvam igaunim – biju kluss, paklausīgs bērns. Pēc skolas beigšanas mācījos 2. tehniskajā skolā, kur gatavoja speciālistus Popova radiorūpnīcāi. Šajā rūpnīcā es nostrādāju sešpadsmit gadus par regulētāju. Apprecējos un laidu pasaule divas meitas. Piecus gadus strādāju 46. bērnu dārzā un 1997. gadā sāku strādāt Okupācijas muzejā par apkopēju.

MŪSU LAUDIS

Kārlis Imants Jurevics, naktssargs:

— Esmu dzimis 1923. gadā Daugavpilī. Bērniņu pavadīju Latgalē. Pēc vectēva nāves mans tēvs mantoja mājas Zemgalē, Vecauces pagastā. Esmu beidzis Lielauces pamatskolu. 1942. gadā iestājos Rīgas Valsts tehnikumā — meliorācijas nodaļā melioratoru specialitātē. Paralēli mācībām skolā strādāju Zemes bagātību pētīšanas institūtā pie dažadiem ģeoloģijas darbiem. Pēc tehnikuma beigšanas iestājos LVU Ģeoloģijas nodaļā, to pabeidzu 1952. gadā. Esmu strādājis visos Latvijas novados. Ir pētītas smilts, grants, dolomīta un māla atradnes. Kādu laiku darbojos arī hidrogeoloģijas jomā Ventspilī un Siguldā. Piecus gadus strādāju "Latkolhozstrojā" ar derīgo izrakteņu krājumiem un to izmantošanu. Ilgus gadus esmu tautas daiļamata meistarū apvienības "Cilnis" biedrs. Kopš 1993. gada strādāju Okupācijas muzejā.

MUZEJA BUDŽETS

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA FONDA 2003. GADA PIRMO SEŠU MĒNEŠU PĀRSKATS

Okupācijas muzeja budžets ir turpinājis augt līdz ar apmeklētāju skaitu un paplašinātu izglītības un pētniecības darbu, bet ienākumi, īpaši no ziedojuumiem, uzrāda tendenci stabilizēties un pat samazināties.

Līdzšinējā padomes politika un arī Finanšu komitejas ieteikums attiecībā uz līdzekļu izlietošanu ir bijis pēc iespējas neierobežot pabalstu vērtīgām programmām līdz Latvijas valsts svarīgāko ārpolitikas un drošības politikas mērķu — uzņemšanas NATO un ES — sasniegšanai. Šobrīd šķiet, ka līdz ar šo mērķu sasniegšanu būs arī izsmeltas OMF/OMFA operatīvajos fondos uzkrātās rezerves. Savā pēdējā sēdē, š.g. jūlijā, OMF padome lēma, sākot ar 2004. gadu, budžetu plānot, balstoties uz iepriekšējo trīs gadu caurmēra ienākumiem. Līdz ar to tiks nodrošināts izdevumu un ienākumu līdzvars un ierobežoti kases iztrūkumi. Muzeja darbs varēs augt tādā pašā mērā kā muzeja darba atbalstītāji ziedojuumi, valsts pabalsts un citi ienākumi. Nemot vērā, ka muzeja apmeklētāju skaits turpina pieaugt un līdz ar to arī apkalpošana, iespiesto materiālu un citas kārtējās izmaksas, ienākumiem nepalielinoties kļūs nepieciešams samazināt izglītības un pētniecības programmu jomu.

Muzeja apmeklētāju skaits š.g. pirmajos sešos mēnešos uzrādīja strauju pieaugumu (+ 19%), salīdzinot ar iepriekšējā gada pirmo sešu mēnešu apmeklētāju skaitu (17 753 apmeklētāju 2002. gadā, 21 128 apmeklētāju 2003. gadā). Tātad caurmērā 135 apmeklētāju dienā!

Pievienotajā tabulā ir redzami muzeja ienākumi iepriekšējā (2002) gadā un šā gada pirmajos sešos mēnešos. Rūp privāto ziedojumu samazināšanās kā Muzeja operatīvajam fondam tā arī pamatfondam. Okupācijas muzeja

fonda mērķis ir uzkrāt pietiekami lielu pamatfondu (US\$ 1 MM – 2 MM), lai tas līdzētu nodrošināt muzeja darbību nākotnē, kad tiešie ziedojuumi tā darbībai, iespējams, mazināsies. Šo mērķi būs grūti sasniegt ar kārtējiem ziedojuumiem, kas ienākuši pēdējos gados, un OMF padome ļoti cer, ka kāds no daudzajiem Okupācijas muzeja atbalstītājiem muzeja vajadzībām veltīs lielāku personīgu vai testamentāru ziedojuumu.

PIRMĀ PUSGADA OMF / OMFA IENĀKUMI (LS.)

(Ls 1 = USD 0,57)

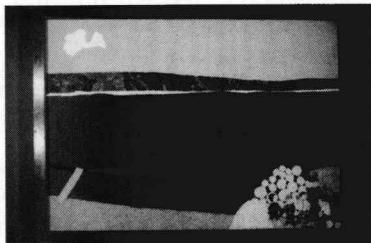
	2002. gadā	2003. gadā
Valsts dotācija	24 081	23 280
Privātie ziedojuumi	70 632	62 285
Publ. un grāmatu galds	7 599	9 093
Citi (ieskaitot investīcijas)	- 4 977	741
Kopā	97 335	95 399
Ziedojuumi pamatfondam	39 703	31 120
Ienākumi pamatfondā no Investīciju vērtību maiņas	- 18 853	18 779
Kopā pamatfondam	20 850	49 899

Pēteris Bolšaitis,
OMF Finanšu komitejas vadītājs

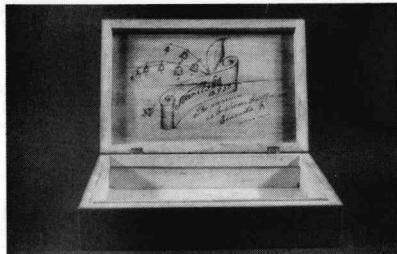
Šovasar muzeja labā brīvprātīgi strādāja Ruta Jostsone, Ēriks Bērziņš, Ieva Santivani un Maija Peņike. Gidu pienākumus veica ALJA stipendiātes Anna Lucāne un Patricija Kugliča. Par gidu turpina strādāt Efraims Smits. Sirsnīgs paldies viņiem par darbu!

JAUNIEGUVUMI

1949. gada 25. martā uz Tomskas apgabala Kolpaševas rajonu deportētais Jānis Ploriņš Okupācijas muzejam ir uzdāvinājis aplikāciju tehnikā izpildītu desmit gleznu ciklu "Mans un manas mazās Latvijas likteņstāsts". Darbā "Bēgšana" attēloti Tomskas kokzāģētavā no baržas nokāpušie un uz Latviju bēgt nolēmušie bērni.

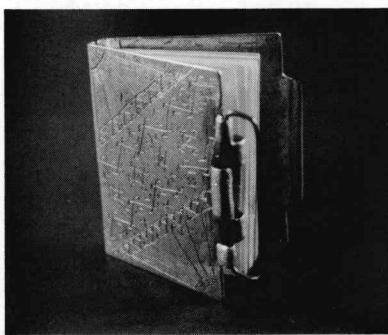

*Vieni paši pie likteņa upes.
Vieni paši, bet dūša kā miets.
Ja neviens nezina mājupceļu,
jāmēģina pēc saules iet.*

*Jo mazāk te kādam kas pieder,
jo vairāk grib dāvāt sirds.
Reiz taču jāpienāk laikam,
kad drīkstēs dzīvot,
nevis tikai mirt.*

Grāmatiņu alumīnija vākos kā dāvanu Veltai 25. dzimšanas dienā darinājis Amūras apgabala Izvestkovas rajona Urgales nometnē ieslodzītais Alberts Ante.

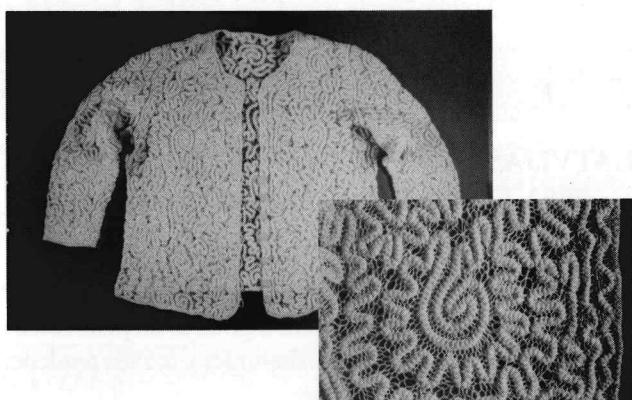

*To, kas visvairāk nospiež,
to, kas dvēseli priecē,
ieliec starp lapām kā puķi
un kā liecību.*

"Centraltirgus" (77 X 96 cm) – viena no septiņām Helēnas Celmiņas Nujorkā 1979. gadā tapušām, šogad Okupācijas muzejam dāvinātām gleznām.

*Jūt pakausī kāda elpu –
ienaidnieks tas vai draugs?
"Biedri, kurš šajā rindā pēdējais,
kuru pirmo prom sauks?"*

Noriļskas nometnē izgatavoto un 1950. gada 15. maijā Martai Grobiņai dāvāto rokdarbu kastīti muzejam nodevis Jānis Zemtautis.

Latvijas armijas virsnieka Pētera Liepiņa 1941. gada 14. jūnijā deportētās meitas Valērijas Siecenes šo no dzelteniem diegiem tamborēto jaku atveda no Novosibirskas apgabala Parabelas. Jaku muzejam nodeva Vaida Villeruša.

*It kā pati mīlā saule
būtu īēmusi adatu pirkstos
un, pār pieneņu plāvu iedama,
rakstījusi, lai neaizmirstas.*

Ar mākslinieka Kurta Fridrihsona atraitnes Zelmas Fridrihsones gādību muzejs ir saņēmis ieslodzījuma laikā (1951–1956) Omskas apgabala darinātos 1500 akvareļus.

*Bet roka turpina sapņot,
arī dvēseles robežu skarot,
un pārrauj apburto apli.
Roka noglāsta dzīvi,
kas taču arī ir sapnis.*

ZIEDOTĀJI

ZIEDOJUMI NO 2003. GADA 1. JANVĀRA LĪDZ 31. JŪLIJAM

AUD 2 000,- Sidnejas Latviešu organizāciju apvienība (SLOA); **1 000,-** Austrālijas Baltiešu draudzības apvienība; Daugavas Vanagu Pertas nodaļa; Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopa; Studenšu korporācijas "Spīdola" Sidnejas kopa; **778,-** Ruta Birzule; **447,-** Ināra Graudiņš; Eriks Zvirbulis; **320,-** Austrālijas latvieši – Ruta un Aldis Birzuļi; **300,-** Adelaises Sv. Pētera draudzes Dāmu komiteja; Brisbanes Rokdarbnieču kopa; **250,-** Jāņa Tiliba Piemiņas fonds; **200,-** Edmunds Āboltiņš; **135,-** Sidnejas Latviešu biedrības grāmatnīca; **130,-** Latviešu kreditkooperatīva birojs; **100,-** Astrida Lodēns; Ausma un G. Rozītis; Ingrīda un Juris Erdmanis; Lisa un Eriks Birzulis; **50,-** Nora Rozenauers; **47,-** Edite Soboļevska.

CAD 1 500,- Dr. L. Upenieks; **1 000,-** Vinipegas Latviešu biedrība; **759,-** Daugavas Vanadžu Toronto nodaļa; **700,-** Daugavas Vanagu Kanādā Hamiltonas nodaļa; **500,-** Marta Jekums; DV Otavas nodaļa un Bruno Innus; Armins Millers; **400,-** Helena Atvars; Ēvalds un Herta Lejīnš; **300,-** Daugavas Vanagu Britu Kolumbijas nod.; **264,-** Sv. Jāņa draudze; **259,-** Daugavas Vanagu Toronto Vanadžu valde Kanādā; **200,-** I. un J. Ezergailis; **150,-** Latvian Arts Trust Society; **100,-** Arvids Krastiņš; Biruta Legzdiņa; Dzidra Bērziņš; Daina un Ernests Reinbergu ģimene; Hannelore un Pauls; Kārlis un Ausma Elksnītis; Maija un Tālis Kornets; Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes Dāmu komiteja; Velta Liģere; Otavas latviešu ev. lut. Miera draudze; Petro-Canada Lubricants; **78,-** Elza Apinis; **75,-** Irma Jēkabsons; Dzidra un Jānis Avens; **50,-** Alma Gailītis; Anna Ābele; Artūrs un Milda Villers; Arvids un Rasma Oliņš; Catherine Elias; Dzidra un Elmārs Siksna; Jānis Langīns; Leonhards Skreitulis; Mirjama Vaiņāns; **25,-** Alberts Kalviņš; **20,-** E. Segliņš; J. Roze.

EUR 900,- Latviešu Tautas kopiena Vācijā; **350,-** Dr. Maksims Strunskis; **200,-** Antons Lapers; Marianna Muceniece; Laima Urdze; Arturs Cipulis; **100,-** Daugavas Vanagu Minsteres nod.; Imants Balodis; Vera Diwisch; Maiga Körner; **60,-** StattReisen Berlin e.V. **50,-** Jānis Neimanis; Arnolds Grāmatiņš.

GBP 1 020,- Daugavas Vanagu fonds Lielbritānijā; **1 000,-** DVF Korbijas nodaļa; **500,-** Austrumanglijas ev. lut. draudzes Korbijas kopa; DVF Bedfordas nodaļa; **250,-** Latviešu Nacionālā padome Lielbritānijā; **330,-** Andrejs V. Ozoliņš; **200,-** Gints Bērziņš; Hilda Coen; **110,-** Egons Andersons; **100,-** Vilma Silarāja; Daugavas Vanagu Fonda Līdsas nodaļa; Jānis Pētersons; **50,-** Astrīda un Zigurds Rīders, Karlina un Markus; **40,-** Ausma Acworth.

LVL 550,- Kristus ev. lut. draudze Hamiltonā; **300,-** Osvalds un Agnija Aizstrauti; **276,-** Ērika Krauklis; **200,-** Ilze un Kārlis Mīlenbahs; Margarita Krauks-Sidars; **100,-** Ausma Savelis Bikš; Aivars un Ausma Savelis; Ivars Svilis; **78,-** Pēteris Bolšaitis un Vaira Pelēkis-Christopher; **85,-** DV Monreālas nodaļa; **60,-** Vilma Stauere; **50,-** Valters un Maija Grīnbuši; **40,-** Indulis un Zigrīda Elza Ginteri; **25,-** Daugavas Vanagu fonda Birmingemas nodaļa; Birmingemas ev. lut. draudze; Eva Goba; **20,-** BTG; Atis Homka; Selga un Eduards Silkalns; Irēna un Imants Piķelis; Helene Kaisels-Giptere; **15,-** Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība; **10,-** Jānis Lielmežs; Harijs Jansons; **5,-** Latvijas Institūts; Baltic Travel Group; Biruta Grīnberga.

NOK 2 000,- Latviešu biedrība Norvēgijā.

SEK 100,- Nikolajs Cauna.

USA 20 000,- Daugavas Vanagu apvienība Čikāgā; **6 000,-** Dienvidkalifornijas Latviešu biedrība; **5 000,-** Korporācija "Fraternitas Lettica"; **4 115,-** Klīvlandes Latviešu biedrība; **3 000,-** Anonīms X; Latviešu kara invalīdu apvienība; **2 050,-** Dr. Ilze K. un Richard Schwartz; **2 000,-** Ģenerāla K. Goppera fonds; **1 670,-** Rasma Dinbergs; **1 460,-** Vilimantikas latv. ev. lut. draudze; **1 300,-** Ausma Vilciņš, Silvija Rūtenberga; **1 133,-** Milvoku Sv. Trīsvienības latv. ev. lut. draudze; **1 050,-** Latviešu ev. lut. Kristus draudzes Dāmu saime; Arvey Aina Dravinieks MD; **1 000,-** Valija Nille; Dr. Zigfrīds un Paulīne Zadvinskis; Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudze; Andris un Bettija Ramans; Aivars Slucis; **939,-** Latviešu kredītsabiedrība Toronto; **920,-** Latviešu organizāciju padome Indianapolē; **910,-** Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrība; **645,-** Oregonas Latviešu biedrība; **541,-** Omahas Latviešu biedrība; **500,-** Artūrs Dinbergs ar ģimeni; Vašingtonas ev. lut. draudzes Dāmu komiteja; Rasma Šilde-Kārkliņa; Iveta un Vilis Kreišmanis; Ciems "Latvija" pie Garezera; Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas draudzes Dāmu komiteja; Victor Bokums; Ķirts Krūze NSG, Inc.; Rasma Aistrauts; Jūlijs Vilde; Ludmila Greeven; **420,-** Grand Rapido Latviešu kredītbiedrība; **335,-** Olita un Juris Valainis; **307,-** Skenektedijas latv. ev. lut. draudze; **300,-** Balodis; Daugavas Vanagu apvienība Klīvlandē; Rita Sēja; Juris Petričeks; Grand Rapido un apkārtnes latv. pensionāru biedrība; Lūcija Skuja; **290,-** Markeviču ģimene; **275,-** Sirakūzu Latviešu biedrība; **250,-** Andrejs Eglīte; Pēteris un Joan Valts; Saginavas ev. lut. draudze; Ilze Sīle; Jānis un Velta Lazda; **220,-** Ināra Zariņš; **210,-** Bostonas latviešu ev. lut. draudze; Bukskauntijas un apkārtnes latv. ev. lut. draudze; Daugavas Vanagu apvienība Ziemeļrietumos; **200,-** Angelika Jēgers; Vilmingtonas un apkārtnes latv. ev. lut. draudze; Juris un Ruta Moruss; John un Olga Klāvīņš; Amerikas Latviešu tautiskā savienība; Bostonas ev. lut. Trimdas draudzes Dāmu komiteja; Pauls un Margaret Monteleone; Rita Peters; Gunārs un Māra Ziediņš; Edwards Straždiņš; Latviešu ev. lut. Kristus draudze Mineapolē; Irma Osis un Pēteris Lapiņš; Dr. Ēriks A. Niedrītis; Jānis D. Strautnieks; Alfrēds Rozentāls; Mārīte un Evarists Bērziņš; Elvira Danenbergs; Jānis un Rūta Petričeks; Jānis Ilgvars Plūme; **190,-** Ženija Grava; **170,-** Valija un Modris Galenieks; Latviešu ev. lut. Apvienotā draudze Kalamazū; **160,-** Olģerts P. un Vera Kubuliņš; **150,-** Aristīds J. un Dace Cers; Irina un Dailonis Štauvvers; Tamāra un John MacMurray; Pēteris un Rūta Puriņš; Inese un Edvīns Hincenbergs; Vilmārs un Dzintra Kukainis; Dzidra Šūmanis; Velta Akmentiņš; Linkolnas Latviešu ev. lut. draudze; LKSAA "Dzintars" Čikāgas vienība un

ZIEDOTĀJI

atsev. dzintarieši; Vija un Arvīds Dāvidsons; Liene Sīlis; prof. Ilga B. Švechs, Ph. D.; Irina un Egons Krūmiņš; Jānis un Ausma Mežmalis; Gunārs Potāpovs; Dr. J. H. E. Mazkalniņš, M. D.; Grand Rapidu Latviešu Aglonas Dievmātes katoļu draudze; Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudze; **130,-** Oskars Daņilovs; **125,-** Andris un Dagnija Pēterson; Valija Rauceps; Daugavas Vanagu apvienība Nudžersijā; Tekla un Karl Kristofors; Dzintra Kornets; Mārtiņa Lutera draudzes Madisonas kopa; Grand Rapidu Latv. biedrības Dāmu pulciņš; **121,-** Ročesteras latviešu ev. lut. Krusta draudze; **120,-** Des Moinas un apkārtnes tautieši; **118,-** Diana Liepa; **115,-** Irēna Vanuška; **110,-** Velta Šulcs; Maija Grendze; **100,-** Daina Petersons; Biruta Sereda Plugis; Dr. Sigrida Renigere; Arkādijs Strazdiņš; Eduards un Ruta Kress; SUMCO USA Corporation; Astrīda Jansons; Ansis un Rita Uibo; Anna Vītolīņš; Brīgita un Žanis Elevāns; Anna Vējiņš; Linda Kalniņš; Maruta un Torilds Rumson; Laima un Andrejs Raize; Maija un Imants Ikstrums; Milda Plugis; **100,-** Elga Dūnis; Elga un Aivars Ronis; Arija un Jones, Elfīda Babans; DV Vanadžu kopa Kalamazū; Zeltīte Bērziņa; Andrejs un Gunta Grīslis; Arturs Ķilkuts; Andrejs un Aija Pelše; Dr. Jānis Robinš; Andrea un Rene Aikin; Emily Brastiņš; Gothards un Ida Krūmiņš; Ilze un Gints Padegs; Juris Upatnieks; Imants Kalniņš; Ieva Pūris; George J. un Patricia B. Garnelis; Grietiņa, Joe un Valerie Young; Velta Ziediņa; Viktors Straubs; Grand Rapidu Lat. skola; Zigrīda Epstein Vāvere; Veronika Elferts; Kolorado Springs latviešu ev. lut. draudze; Vija Bowles; Vija Mežnora; Vija un Vladis Velkme; Zigrīda un Anna Vilks; Jānis Zariņš; Milvoku Latviešu pensionāru biedrība; Vizma Strazdiņš; Gunārs P. un Veva Jakobsons; Marija un Pēteris Bite; Inese un Olģerts Kalniņš; Inga un Davids Zadvinskis; Feliks Elksnītis; Ērika Ķirsis; Anda Tubalkain, Bebris un Karl Tubalkain; Edgars Elferts; Alfrēds un Sarmīte Grava; Olģerts Žanis Lagzdiņš; Sharon un John Zālītis; Roland un Robella Lietapurs; Rūta un Helmutis Eichenfelds; Reinholds un Biruta Upsons-Krišjānsons; Rental Robins; Sandra Ķilkuts; Olģerts un Anita Počs; Sigurds Brīvkalns; V. Bērzzariņš; Aivars Kuplis; Aira Lielzuika; Gaida Klaustiņa; Sateklas dievturu kopa; Aīda un Ansis Zilgalvis; Juris Mangulis, M. D.; Ilze un Gints Padegs; Imants Kalniņš; Kārlis Ķilkuts; Jānis Dīriķis; Ārnis un Māra Skulte; Austra Līkais; Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu apvienība; Daina Romualdi; Daina Šķiezna Elsberga; Daumants Hazners; Daugavas Vanadzes Grand Rapidos; Daugavas Vanadzes Dienvidkalifornijā; **90,-** Ausma Pirktiņš; Uldis Brošs; Daina Albertiņa; Meta un Kārlis Avens; **80,-** Dr. Vidvuds un Aija Medenis; Inta un Pēteris Zirnis; Inese un Udell Blanchard; **75,-** Alvils Renga; Jānis Bērziņš; Edgars Nonācs; Dr. Alfreds Raisters; Valija Polis; Ojārs, Aina un Austra Atslēga; Rut Ule; **70,-** Brīgita un Vikentījs Valts; Māra Grīns; Laimonis un Brīgita Siliņš; Gundega un Jānis Zutis; Ilona Gulbe un Ināre Burr; **65,-** Dr. Arnolds Ruperts; **60,-** Astrīda S. un Frank Ramrath; Valdis un Ausma Kalejs; Eiženija un Elmars Blumbergs; Inta un Tedis Briedis; Elaine un Zigfrids Jirgens; **55,-** Ligita Andersons; **52,-** Irēne Balks; **50,-** Aija Briedis-Day; Aina Trede; Erikson-Melnbrence; Gunārs Bušmanis; Dr. Andrejs un Ilona Ķīsis; Alma Greenberg; Aina Zemdega; Arvey Steinbergs; Andris Sīlis; Dzintra Grīslis ar ģimeni; Artūrs Reinvalds; Biruta Auziņš; Artūrs Reiva; Benita Antons; Catherine and Antonio Scalzi; Benita Linde; Ara Pumpurs; Andrejs un Aina Brožes; Edgars Valdmanis; Atis P. un Daina Lizenbergs; Anna Kīns; Dr. Vilma un Ansis Jansons; Anna Motivāne; Edvīns un Ruta Auzenbergs; Anda Rabācs Foster; San Diego latviešu ev. lut. draudze; Beverly and Wilford; Arnolds Jansons; Gatis un Minjona Plūme; Dr. Roberts Seisums; Eduards Rubāns; Gerda Roze; Gints Bērziņš; Dr. Romāns Auškāps; Alfrēds Grāmatiņš; Ēriks un Ināra Krūmiņš; Erna Gulbis; John un Guna Paleja; Jānis M. Riekstiņš; Jānis un Aistra Kaža; Irene Erdmanis-Baiže; Ernests W. Celmiņš; Edvīns Salmanis; Jānis Vape; Inta un Ēriks Salzirnis; Jānis un Velta Picukans; Andris Ritmanis; Alfreds un Mirdza Ūdenāns; Harijs Taube; Harijs un Dace Frišs; Harijs un Irēne Vunge; Helēna Pizičs; Izidors Vizulis; Helmi F. Rožankovska; Kārlis un Milda Pucis; Kārlis un Millija Stolcers; Kārlis un Vija Bambe; Kārlis Bērziņš; Herberts Robežnieks; Leontīne Raestas; Lidija Pētersons; Marta Grīnbergs; Jānis un Ilze Resnis; Malvīne un Jānis Poņemeckis; Velta Creamer; Oregonas latviešu ev. lut. draudze; Zinaida Strods; Z. un E. Viders; Lettonias Vašingtonas DC kopa; Vilma Ambats; Indiānas latv. pensionāru biedrība; Klīvlandes Latviešu pensionāru apvienība; Zenta Pētersons; Zaiga un Oskars Tērauds; Tālis Sēja; Rosalie Garance; Rasma S. Upmanis; Rasma un Ilmārs Sockis; Skaidrīte Ābolīņš; Skaidrīte un Māris Štolcers; Regina Cunculs; Rolands Gudrups; Hilda Coen; Gunārs Boršteins; Leonīds un Tamāra Pilsums; Maksis Grīns; māc. Uldis un Maija Cepure; Lonija un Pauls Anstrats; Ojārs Emars; Paulis Viķelis; Leonija Petraška; Milda un Valts Pladars; Laila and Lawrence Takahashi; Leons un Vija Liepa; Mirdza Livija Oškalns; Inese Leimanis; Gundar King; Gunta Lucskay; Gunta un Andris Ūsis; Gunta Ūsis Andrew; Ilga N. un Rasma Upmanis; **45,-** Ināra un Elmārs Kalnaraups; Ziguards Michelsons; **40,-** Viktorija Zušmanis; Gunārs, Aina un Armands Garsils; Aina, Elderd Tālberga; Anna un Uldis Kalējs; Ingriða un Jānis Staklis; Anna un Valdemārs Krūza; Gaļina Kolbs; Jānis Vaskis; Dr. Līga un Raymond Gonzalez; Liene Sīle; Pēteris un Valda Balodis; Klīvlandes Lat. biedrība; Artūrs un Ausma Grava; Julieta Rumbergs; **35,-** Edvīns Upītis; Māra Brikovskis; Juris Vītolīņš; Jānis Cakars; **30,-** Aldonis un Ilga Kalniņš; Ausma Zikmane; Vizbulīte un Ēriks Bole; Grand Rapidu korp. "Daugavietes" kopa "Līga"; Vera Šteinbergs; Raimonds G. Slaidiņš; Valdis Valciņš; Solveiga un Gunārs Rekte; Saiva Milda Kostecki; Ringolds un Lidija Straume; Pēteris Bolšaitis un Vaira Pelēkis-Christopher; Jānis un Velga Plāte; Ilga Veits; Judīte Brachmanis; L. Steinblums; Ēriks un Ausma Ziediņš; Andris Vīgants; Elfride Reinholds; Maija Zubys; Marija Ķīrisis; Maija un Ronald C. Russell; Olga un Maksis Jansons; Jānis Zadvinskis; Betty Abramovski; **25,-** Andris un Donley, April Dišlers; Ārija Zariņa; Valentīne Logina; Zelma Lācumā; Vilnis Ciemiņš; Vija Johnson; Zenta un Marcel Bruton; Eduards un Valija Dūcis; Edvīns un Beatrice Rasums; Artūrs Zariņš; Elly Russell; Gaida Skudra; Barbara and Alvin Rolland; Arvīds Freimanis; Asja Viviana Līders; Ārija un Heino Grauss; Inta Konsen; Arnis Bušs; Edmunds un Grietiņa Brigmanis; Arnolds Ābele; Arnolds Vītols; Ansis un

ZIEDOTĀJI

Ludmila Mitrēvics; Indulis Liepiņš; Inese Ābols; Ausma Linde; Ausma un Anatols Zeltiņi; Izida Peterson; Dace Berton; Dace Pencis; Emma Sproģis; Dzintra Zariņš; Jānis Ansons; Helmārs Ritters; Jānis Straubergs; Haralds Mazzariņš; Dzintra J. Dungan; Juris Stūris; Maiga Aserītis; Eleonora Grandovskis; Jānis Peize; Anastasija Bušs; Lelde Gilman; Lynn and Ed Rachio; Martins Saulespurēns; Mirdza K. Mierins; M. Stabulis; Maigonis un Ingrīda Otto; Ojārs Mantenieks; Maija un Stan Martin; Maija un Uldis Sūrmanis; Malvīne M. Rudzītis; Elza Soroccinskis; Juris Zebergs; Pauls Neļķe; Rasma Vilciņš; Pāvils Zālītis; Uldis Ramāns; Stanley un Valija Gorsvāns; Teodors Uldriķis; Uldis Duļevskis; Serge Stasenko; Ruta Plostiņš; Sandra un Donald Bollinger; Silver, Lerner SCHWARTZ & FERTEL; Rasma Kortz; Zenta Apinis; Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāpa draudze; Grand Rapidu Latviešu organizāciju padome; Sigurds Bremmanis; 22,- Mārtiņš Uskurs; 20,- Aldis Platacis; Ārija Miķelsons; Dagnāra Lejnieks; Augsts Redlichs; Biruta Rosky; Brīgita Bēdelis; Georgs Ivanovs; Georgs Merz; Gerald, Aida Ceriņš; Guna un Juris Magone; Edmunds Zadvinskis; Brīgita un Viktors Millers; Otto Kūliņš; Raimunds Auziņš; Rainis un Margaret Krigens; Sandra un Kārlis Spolītis Jr.; Peggu and Jerry; Jimmy Schatschneider; Jānis Daiga; Melita Townsend; Jānis Pogulis; Jānis Sinka; Emma Jēkabsons; Jānis un Skaidrīte Daukšs; Vera Eņģelis; Zane Russell-Balks; Vija M. Cunningham; Vilmārs Melbārdis; Juris un Ausma, Laura Dāvis; Taisija Valujevs; Kārlis Ķezbers; Arnolds un Ērika Štams; Andrejs Kitiss; Elmārs Bērziņš; Irma Putniņš; Helene Mucenieks; Ingrīd Jirgens; Josette Migawa; Jāzeps Miltiņš; Konrāds Griķītis; Laima Bergmanis; Melita Townsend; Meta Grants; Ksenija Riekstiņš; Jāzeps Virbulis; 15,- Alnis Ramanis; Anna Tarbunass; Anna Zils; Irene Ūdris; Ērika Clawson; Elza Deimants; Vera Laucis; Vitalijs Tarbūnas; Vija Vidzemnieks; Zenta Kārkliņš; Antonija Sinkēvics; Pāvels un Anele Rasimenoks; Jessica Holloway; Velta Asnis; 10,- Aloizis Vaivars; J. Pauls Edelbergs; Andrejs Vārpīņš; Zelma un Fricis Būmanis; Anita Lidija, Molander Veiss; Anna Auzere; Arnolds un Olga Malers; Auseklis Gothards; Ausma V.; Austra Fischer Christine and Raymond Kondrasuk; Paulis un Rita Kubuliņš; Pauls Kupšis; Dzidra un Rudolfs Kalass; Elvīra Kleinhofs; Tamāra Oakwood; Velta Straume; Zinaida Junkere; Ints Dedžiņš; Ērika Jekabsons Steinke; Gunārs Stopnieks; Imants Kurmis; Inese Tisins; Konstantine Ābolīņš; 5,- Olga Boza Leons un Mirdza Kalnīņš; Guntis Puriņš; Ojārs Brūveris; Livija Lanka; Vera Ozoliņš; 3,- Zenta Cinovskis.

Paldies arī tiem, kas atstājuši savu artavu ziedojuamu kastē!

Ziedojuumi no 2003. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

PIEMIŅAS ZIEDOJUMI

14. jūnija aizvesto piemiņas sarīkojums – Dr. Zigfrīds un Paulīne Zadvinskis, Ivars Petrovskis, Aina Tālberga, Lūcija Skuja, Pēteris un Joan Valts, Daugavas Vanadzes Grand Rapidos, Olga Jansons, Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudze, Dr. Arnolds Ruperts, Vija Bowles, Valija Rauceps, Vizma Strazdiņš, Grand Rapidu Latv. biedrības dāmu pulciņš, Elita Wood, Pēteris un Rūta Puriņš, Zaiga Petrovskis, Velta Asnis, Aloizis Vaivars, Maija Jaunzeme, Inga un Davids Zadvinskis, Alfrēds un Sarmīte Grava, Harijs un Irēne Vunge, Dzintra Kornets, Valija Rauceps, Grand Rapidu Latv. biedrības Dāmu pulciņš, Elza Deimants, Ringolds un Lidja Staume, Grand Rapidu Latviešu kredītbiedrība, Valija Polis, Biruta Auziņš, Jānis Zadvinskis, Ēriks un Ausma Ziediņš, Ringolds un Lidja Straume, Olga un Maksis Jansons, Maija un Ronald C. Russell, Inese un Udell Blanchard, Arnis Bušs, Edmunds Zadvinskis, Jāzeps Virbulis, Julieta Rumbergs, Vilmārs Melbārdis, Ksenija Riekstiņš, Augsts Redlichs, Jāzeps Miltiņš, Antonija Sinkēvics, Ligita Andersons, Vitalijs Tarbūnas, Dzintra Kornet, Vija un Arvīds Dāvidsons, Pēteris un Rūta Puriņš, Līga Andersons, Brīgita un Vikentijs Valts.

Kornelius Dinbergs – Ināra Zariņš, Uldis Brošs, Rasma Dinbergs, Iveta un Vilis Kreišmanis, Artūrs Dinbergs ar ģimeni, Silvija Rūtenberga, Ilze un Gints Padegs, Andrea un Rene Aikin, Velta Ziediņa, Alfrēds un Sarmīte Grava, Meta un Kārlis Avens, Anna un Valdemārs Krūza, Māra Grīns, Baesystems-Marge Hamel, Peggu and Jerry Polamsky, Edvīns un Ruta Auzenbergs, Rasma un Ilmārs Sockis, Olģerts P. un Vera Kubuliņš, Jānis Vape, Dr. Andrejs un Ilona Ķīsis, Aristīds J. un Dace Cers, Vilmārs un Dzintra Kukainis, Astrīda un Zigurds Rīders, Karlina un Markus, Oskars Daņilovs, Velta Šulcs, Maija Grendze, Gunta un Andris Ūsis, Zaiga un Oskars Tērauds, Jānis un Velta Picukans, Ausma Pirktiņš, Maija Ziedainis, Valdis un Ausma Kalejs.

Harijs Markevičs – Viktorija Zušmanis, Brīgita un Vikentijs Valts, Ruta Markēvics, Markeviču ģimene, Juris un Ruta Moruss, Sharon un John Zālītis, Vera Laucis, Gundega un Jānis Zutis, John un Guna Paleja, Dr. Līga un Raymond Gonzalez, Sandra un Donalds Bollinger, Andris un Donley, April Dišlers, Viktorija Zušmanis, Paulis un Rita Kubuliņš.

Artūrs Nīkurs – Ansis un Anna Ābele, Lydia Nīkurs, Astrīda Nīkurs-Roman, Inta Upīte, Ēriks un Ināra Krūmiņš, Dzintra un Ugīs Lapsiņš, Kārlis Millers, Angeline Fountain, Jānis Grants, Irēne un Jānis Pelcis, Ingrīda Seraphim, Tamāra un Edvīns

ZIEDOTĀJI

Rūsis, Aleksandra un Astride Mednis Plauks, Silvija Teteris, Claude un Rose Venditi.

Alfrēds Grīslis – Inese un Edvīns Hincenbergs, Velta Akmentiņš, Jānis Prūžinskis, Biruta Sereda Plugis, Dr. Roberts Seisms, Inta un Ēriks Salzirnis, Gajina Kolbs, Ausma un Anatols Zeltiņi, Emma Jēkabsons, Laima Bergmanis, Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu apvienība.

Arvīds Legzdiņš – Maija un Tālis Kornets, Petro-Canada Lubricants, Dzidra Bērziņš, Hannelore un Pauls, Biruta Legzdiņa, Kārlis un Ausma Elksnītis, Elza Apinis, Irma Jēkabsons, Dzidra un Jānis Avens, Arvids un Rasma Oliņš, Artūrs un Milda Villers, Dzidra un Elmārs Siksna, Catherine Elias, Mirmaja Vaiņāns, Anna Ābele.

Leonīds Ramāns – Andrejs un Gunta Grīslis, Eižēnija un Elmars Blumbergs, Artūrs Reinvalds, Tālis Sēja, Laimonis un Brigita Siliņš, Daina Albertiņa, Raimonds G. Slaidiņš, Solveiga un Gunārs Rekte, Alnis Ramanis.

Haralds Hāgelis – Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa Draudze, Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudze, Lettonias Wašingtonas CD kopa.

Pēteris Akmentiņš – Velta Akmentiņš.

Zigurds Raiskums – Sigurds Bremmanis.

Leonīds Ramāns – Andris un Bettija Ramans, Rita Sēja.

Jānis O. Vilciņš – Ausma Vilciņš.

Hilda Czorny (dz. Gailītis) – Hilda Coen, Gints Bērziņš.

Teodors Sīlis – Ilze Sīle, Ausma Saveilis Bikš.

Voldemārs Savelis – Aivars un Ausma Savelis.

Pēteris un Milda Nodievi – Aira Lielzuika.

Lidija Krasta – Inese Leimanis.

Pētersonu ģimene "Stantēs" – Tekla Kristbergs.

Izolde Lamont – Dr. Romāns Aušķāps.

Mārtiņš Pladars – Milda un Valts Pladars.

Zenta Klīns – Skaidrīte un Māris Štolcers.

Alma Sūngāls – Rainis un Margaret Krigens.

Marta Kalniņa – Mirdza Livija Oškalns.

Kārlis un Elza Rabacs – Maija Bagby.

Erna Ievāne – Jimmy Schatschneide.

Stanislavs, Geleodors Garaučs – Rosalie Garance.

Elza un Jānis Otvars un Arvīds Šūmanis – Dzidra Šūmanis.

Teodors Sīlis – Liene Sīle, Andris Sīlis.

Veronika Varslavans – Olita un Jānis Valainis.

Jānis un Ernests Veiss – Anita Lidija Molander Veiss.

Māra Kiperts – Juris Vītolīnš.

Leonīds Varslavans – Aīda un Ansis Zilgalvis.

Imants Brants – Dr. Ēriks A.

Rasma Elferts – Edgars.

Oskars Jonass – Gunārs un Māra Ziediņš.

Jānis Putniņš – Rita Peters.

Austra Zvirbulis – Dace Berton.

Alma un Jānis Krišjānsoni – Reinfelds un Biruta Upsons-Krišjansons.

Dzidra Kurlis – Irina un Dailonis Štaubers.

Jānis Anatolis Bebris – Anda Tubalkain.

Jēkabs Kļaviņš – John un Olga Kļaviņš.

Andrejs Bachmutis – Vilimantikas latv. ev. lut. draudze.

Verners Rutenbergs – Pauls un Margaret Monteleone.

Kārlis un Otilija – Jānis Cakars.

Jānis Pelcis – Brigita Bēdelis.

Kārlis J. Jaunārājs – Dzintra J. Dungan.

Gunārs Brunavs – Daina un Ernests Reinbergu ģimene.

Adolfs Sprūdžs – Olita un Juris Valainis, Aina, Elderd Tālberga.

"Garozas" Babītē – Jānis Bērziņš.

"Melnais slieksnis" piemiņai – Anonīms.

Ziedojuumi no 2003. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

JUBILEJAS VELTES.

Okupācijas muzeja desmit gadu pastāvēšanas jubilejas velte – **Oregonas Latviešu biedrība, Ilmārs Smiltiņš, Pēteris Bolšaitis, Vaira Pelēkis-Christopher, Daugavas Vanagu un Vanadžu apvienība Nujorkā, Ilmārs Riekstiņš.**

Juri Valaini godinot 80 gadu dzimšanas dienā – Jānis un Ausma Mežmalis, Zita Velkme, Olita un Juris Valainis, Olģerts un Anita Počs, Jānis un Ausma Mežmalis, Valija un Modris Galenieks, Inta un Pēteris Zirnis, Izidors Vizulis, Lonija un Paulis Anstrats, Helēna Pizičs, Anna Motivāne, Gatis un Minjona Plūme, Edvīns Salmanis, Zinaida Strods,

Valija Vilemsone-Clarke 90 gadu dzimšanas dienas velte – Valija un Modris Galenieks.

Olģerta Kirsteins 85 gadu jubilejas velte – Eriks Ābols ar ģimeni, Kevin Smith, Marija Kirsis, Hermīne Rusmanis, Fanija Cejmālnieks, Anda un Johnny Albrecht.

Ziedojuums vidusskolnieku vešanai no Auces uz Okupācijas muzeju – Maija un Imants Ikstrums.

Kļūdu labojums apkārtrakstā Nr.15 (11.lpp.) – USD 5 236,- Andris un Biruta Spruds vietā pareizi ir – Andris Spruds, kā kasieris nodevis Okupācijas muzejam **Mineapoles Latviešu ev. lut. Kristus draudzes ziedojumu, 5 236,- USD.** Draudze 2003. gada 30. jūnijā izbeidza darbību. Okupācijas muzeja vārdā pateicamies draudzes locekliem par muzeja darbības atbalstu.

ENGLISH LANGUAGE SECTION

IN THIS ISSUE . . .

In the leading article, the poet Anda Līce suggests that it is actually not very difficult for each one of us to step up – to rise above our selves – to extend a helping hand, to open one's heart. She encourages us to deeply care for some one else.

The Chairman of the Board of the Occupation Museum Foundation, Egons Pīkelis, writes that a new Board Chairman, Anna Žīgure, and Executive Council Chairman, Jānis Priedkalns, have been elected. They will start their duties in 2004.

The Director of the Museum describes the main event of the ten-year anniversary celebration that included the participation of the President of Latvia and many other supporters of the Museum.

V. Nollendorfs, Chairman of the Executive Council, writes about the progress achieved so far in order to return the ownership of the Museum building to the State, i.e., the Ministry of Culture. Meetings have been held with a number of Cabinet members who have pledged their support.

The Chairman of the Latvian National Council of Great Britain, Andrejs Ozoliņš, writes about the Museum's travelling exhibition "Latvia Returns to Europe" in Monmouth, Ipswich, Bradford and the Cathedral of Leicester in Great Britain. The Administrator of the travelling exhibition, Jānis V. Liepiņš, describes its showing in Omaha (USA) and Lillé, France. Further exhibitions have been planned.

The Curator of the Museum exhibits, Ojārs Stepens, lists the thematic exhibits shown in the first half of the year.

The two copies of the school version of the travelling exhibition are booked up through 2003 and already into 2004, reports Imelda Mūrniece, its administrator. She has found ways to put the exhibition to good use also during the summer – in summer schools and sports camps. So far, some 3000 students have seen the exhibition.

Danute Dūra writes about the plans of the Education Programme for the coming school year. Several new projects will be started including help for history teachers as they instruct their students to use research methods and a lecture series on controversial recent history topics at the Museum during school vacations.

The members of the Research Programme have worked in a number of Archives, read papers in international conferences and published many articles in the press. They continue to provide advice for history students and other researchers, writes Uldis Neiburgs.

Lelde Neimane of the Multi media centre of the Museum describes a day of filming eyewitness accounts of

four persons when only two were originally planned. This very important work must be continued with greatest urgency in order to preserve as many insights as possible of the events just before and during the 2nd World War.

The special project of the Museum Memorial Sites Programme, a memorial for Cheka (KGB) victims next to the "Corner house" in Riga was opened on June 14.

Dagnija Staško, is the representative of the Museum in Canada. After sending out 4200 letters she has raised CAD34581 for the Museum among the Latvians in Canada. Ilze Daliņa is now our representative and fundraiser in Australia. The Museum is always grateful for the efforts of our supporters.

Pictures and short descriptions are given about three members of the Museum staff. Lelde Neimane earned a Masters degree in history from the University of Latvia in 2002. She has worked for the Audio-Visual Archive of the Museum since 1998. Vija Blažnova, who has worked nearly twenty years as a technician in radio manufacture, is now the caretaker of the Museum. Kārlis I. Jurevics, a retired geologist, is one of the night watchmen.

Several new acquisitions are briefly described – two pictures, one – an oil painting of a typical scene in Soviet Latvia: a crowd lined up to buy something in the market. The second – a collage showing deported children who are hiding on a riverbank in their attempt to escape back to Latvia. A small wooden box, constructed as a gift in 1950 in the hard labour camp of Norilsk and a small note book with decorated aluminium covers also constructed as a gift in a hard labour camp of the Far East Amur region. A blouse, made by crocheting together loops of a long ribbon of yellow cloth. The young woman, who made the blouse, had been deported to the Novovibirsk region in 1941. One example is shown of more than 1500 water colours made by the artist Kurts Fridrihsons while he was a political prisoner in the Omsk region, 1951-1956.

The last page contains information about ordering the Museum's publications. All articles of the Yearbooks have English summaries and some articles are in English (with a summary in Latvian). The full text of the Occupation Museum book is both in Latvian and English. The "Maslenki Tragedy" has one chapter and all annotation in both Latvian and English. "We Sang Through Tears" contains recollections of deportation and is all in English.

Please visit the Museum's internet site: www.occupationmuseum.lv or www.omf.lv.

Gundega Michel,
Director

MUZEJA PUBLIKĀCIJAS

Grāmatas nosaukums	Tēma	Cena ar piesūtīšanu:	USD	CAD	AUD
Gadagrāmata 1999	Genocīda politika un prakse, 282 lpp.	16,00	24,00	29,00	
Gadagrāmata 2000	Komunistu un nacistu jūgā, 340 lpp.	18,00	27,00	32,00	
Gadagrāmata 2001	Nācija gūstā, 293 lpp.	20,00	30,00	36,00	
Gadagrāmata 2002	Varas patvaļa, 448 lpp.	21,00	32,00	38,00	
<i>Visās gadagrāmatās ir rakstu kopsavilkums angļu valodā.</i>					
Latvijas Okupācijas muzejs	Latvija zem Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varas 1940–1991 Bagātīgi ilustrēta, latviešu un angļu valodā, 216 lpp.	brošetas iesietas	25,00 40,00	38,00 70,00	45,00 82,00
Maslenku tragēdija –	Latvijas okupācijas sākums uz austrumu robežas. Daudz pirmpublicējumu, bagātīgi ilustrēta, kopsavilkumi angļu valodā, 355 lpp.		22,00	33,00	40,00
Latvijas tragēdija			16,00	24,00	29,00
Dokumenti liecina	Latvijas vēstures dokumentu izlase skolām. 1939.–1991, 197 lpp.		25,00	38,00	45,00
We sang through tears	Stories of Survival in Siberia, 372 p.				

Ar atzīmi "Okupācijas muzejam" ziedojumu čeki rakstāmi:

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejs, Strēlnieku laukumā 1, Rīga, LV-1050, Latvijas Unibanka, Rīdzenes filiāle, kods UNILALV2X002, konta Nr. 02-400700517. Muzejā var ziedot ar kredītkarti. Pa pastu pieteikt ziedojumu, uzrādot vārdu, adresi, tālrūņa numuru, kartes nosaukumu, numuru un derīguma beigu termiņu. ASV: OMFA Daina Albertiņa, 1053 Alder Lane, Naperville, IL 60540–7201, USA. Ziedojumi atskaitāmi no ASV federālajiem nodokļiem. **Kanādā:** čeki rakstāmi LRDF ("Latvian Relief and Development Fund"), c/o Dagnija Staško, 16 Esterwater Ave., Nepean, ON K2H 5J2, Canada. Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem nodokļiem. **Austrālijā:** Ilze Daliņa, 27 Hudson Close, Turramurra NSW 2074, Australia. **Lielbritānijā:** Andrejs Ozoliņš, 5 Leys Close, Oadby, Leicester LE24HJ, England, vai uz "The Latvian National Council of Great Britain" vārda 72 Queensborough Terrace, London W2 3Sh, England.

Apkātraksts Nr. 16, 2003. gadā, Rīgā. Iznāk divas reizes gadā. ISSN 1407-3668

Apkātraksta vinjetē izmantota Aivara Reinholda fotogrāfija.

Redaktore Anda Līce, korektore Dzintra Auziņa, maketējis Paulis Zakablucks.

Latvijas Okupācijas muzejs (OM), Strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050

Tālrūpi: birojs – 7212715, Izglītības programma – 7211030

Fakss: 7229255, e-pasts: omf@latnet.lv